Danıştay 10. D., E. 2019/3850 K. 2023/1992 T. 12.4.2023

T.C. Danıştay Başkanlığı - 10. Daire
Esas No.: 2019/3850
Karar No.: 2023/1992
Karar tarihi: 12.04.2023
Belgeyi Lexpera'da Görüntüle

T.C.

D A N I Ş T A Y

ONUNCU DAİRE

Esas No : 2019/3850

Karar No : 2023/1992

KARARIN DÜZELTİLMESİNİ

İSTEYEN (DAVACI) : ...

VEKİLİ : Av. ...

KARŞI TARAF (DAVALI) : ... Valiliği / ...

VEKİLİ : Av. ...

İSTEMİN_KONUSU : ... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının onanmasına dair Danıştay (Kapatılan) Onbeşinci Dairesinin 27/11/2018 tarih ve E:2016/5876, K:2018/7923 sayılı kararının; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun Geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen 3622 sayılı Kanun ile değişik 54. maddesi uyarınca düzeltilmesi istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: Davacı tarafından, 24/06/2004 tarihinde Eminönü-Soğanlı güzergâhında seyreden İETT otobüsünde bir canlı bomba tarafından gerçekleştirilen terör saldırısı sonucu yaralanması nedeniyle uğranıldığı öne sürülen 121.261,00 TL maddi zararın 5233 sayılı Yasa kapsamında olay tarihinden itibaren yürütülecek en yüksek banka mevduat faiziyle tazmini istemine yönelik 13/10/2014 tarihli başvurunun reddine ilişkin ... tarih ve ... sayılı işlemin iptali istenilmektedir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararıyla; davacının dava konusu işleme esas alınan başvurusunun, 5233 sayılı Yasa'nın yürürlüğe girdiği 27/07/2004 tarihinden önceki bir tarihte meydana gelen terör saldırısı sonrasında uğranıldığı öne sürülen maddi zararın tazmini istemine yönelik olduğu görüldüğünden, bu yöndeki başvurunun Yasada öngörülen son başvuru tarihi olan 30/05/2008 tarihinden sonra yapılmasına olanak bulunmadığı, davacının Yasanın yürürlük tarihinden önceki bir dönemde meydana gelen terör olayından kaynaklanan zararının başvuru süresi geçtikten sonra 5233 sayılı Yasa kapsamında tazmini isteminin reddi işleminde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Daire kararının özeti: Davacının temyiz başvurusu üzerine Danıştay (Kapatılan) Onbeşinci Dairesince, temyize konu karar hukuk ve usule uygun bulunmuş ve kararın onanmasına karar verilmiştir.

KARAR_DÜZELTME

TALEP_EDENİN_İDDİALARI : Davacı tarafından, idarenin faaliyet alanıyla ilgili ve önlemekle yükümlü olduğu halde önleyemediği birtakım zararları da nedensellik bağı aramaksızın tazmin etmesi gerektiği, idarenin kusur ve kusursuz sorumluluğunun yanında sosyal risk ilkesince de tazminle mükellef olduğu, 5233 sayılı Kanun kapsamında sulhle çözülemeyen uyuşmazlıkların dava edilebilir olduğu, Mahkeme kararının Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu içtihatlarıyla çeliştiği ileri sürülerek Danıştay (Kapatılan) Onbeşinci Dairesince verilen kararın düzeltilmesi istenilmektedir.

KARŞI_TARAFIN_SAVUNMASI : Düzeltilmesi istenen kararın usul ve yasaya uygun olduğu, ileri sürülen nedenlerin 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 54. maddesine uymadığı, bu nedenle istemin reddi gerektiği savunulmaktadır.

DANIŞTAY TETKİK HAKİMİ: ...

DÜŞÜNCESİ : Karar düzeltme isteminin kabulü ile Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay (Kapatılan) Onbeşinci Dairesince, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

Kararın düzeltilmesi dilekçesinde ileri sürülen nedenler, 2577 sayılı Kanun'un Geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen 3622 sayılı Kanun ile değişik 54. maddesi hükmüne uygun bulunduğundan, karar düzeltme isteminin kabulü ile Danıştay (Kapatılan) Onbeşinci Dairesinin 27/11/2018 tarih ve E:2016/5876, K:2018/7923 sayılı kararı kaldırılarak davacının temyiz istemi yeniden incelendi:

İNCELEME VE GEREKÇE :

MADDİ OLAY :

Dava dosyanın incelenmesinden;

- 24/06/2004 tarihinde Eminönü-Soğanlı güzergâhında seyreden İETT otobüsündeki bir kişinin üzerindeki bombayı patlatması sonucu, aynı otobüste yolcu olan davacının yaralandığı, tedavi sonrası sol kolunun dirsekten itibaren, sağ elinin ise 3., 4. ve 5. parmaklarının ampute edildiği; olayla ilgili olarak yapılan incelemelerde, canlı bomba olan şahsın yasadışı bir örgüt (DHKP-C) üyesi olduğunun tespit edildiği;

- Davacı tarafından, olay nedeniyle uğradığını ileri sürdüğü zararın tazmini istemiyle önce 02/06/2005 tarihinde 5233 sayılı Yasa kapsamında İstanbul Valiliğine başvurulduğu, İstanbul Valiliği Zarar Tespit Komisyonunca davacıya sakatlık oranına bağlı olarak ... tarih ve ... sayılı karar ile 8.351,00 TL, sakatlık oranının artmasının ardından ... tarih ve ... sayılı karar ile 11.019,00 TL tazminat ödenmesine karar verildiği; davacının bu tutarları kabul etmemesi üzerine ... tarih ve ... sayılı uyuşmazlık tutanağının düzenlendiği,

- Bunun üzerine davacı tarafından olay nedeniyle uğranıldığı öne sürülen maddi ve manevi zararların genel hükümler uyarınca tazmini istemiyle açılan davada; Danıştay Onuncu Dairesinin bozma kararına uyan

... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararı ile "...yaşanan terör olayı nedeniyle davalı idarenin kusurlu veya kusursuz sorumluluğunu gerektirecek bir eyleminin bulunmadığı anlaşıldığından, davacının maddi ve manevi tazminat istemlerinin tümüyle reddi gerektiği, ancak dava konusu uyuşmazlıkta yalnızca 2577 sayılı Yasa çerçevesinde inceleme yapılması, 5233 sayılı Yasada belirtilen tazminat koşullarının irdelenmemesi nedeniyle, Zarar Tespit Komisyonunca belirlenen meblağın davacıya ödenmesine engel bulunmadığı, dolayısıyla 5233 sayılı Yasa çerçevesinde ödenmesine karar verilip henüz tahsil edilmeyen tutarın davacı tarafından istenilebileceği" gerekçesiyle davanın reddine karar verildiği, anılan kararın Dairemiz nezdinde temyiz ve karar düzeltme yollarından geçmek suretiyle 28/03/2023 tarihinde kesinleştiği,

- Davacı tarafından, anılan ilk derece mahkemesi kararına istinaden, % 74 maluliyet oranına karşılık geldiği ileri sürülen 121.261,00 TL zararının 5233 sayılı Yasa kapsamında tazmini istemiyle 13/10/2014 tarihinde Zarar Tespit Komisyonuna başvurulduğu,

- Başvurunun, Komisyona havale edilmeksizin doğrudan Zarar Tespit Komisyonu Başkanı sıfatıyla Vali Yardımcısı tarafından, 5233 sayılı Yasa'nın geçici maddelerinde yazılı sürelerden sonra yapılması nedeniyle başvuru hakkında Komisyonun karar verme yetkisinin bulunmadığından bahisle reddedildiği,

- Anılan işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

İLGİLİ MEVZUAT:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun, dava konusu işlem tarihinde yürürlükte bulunan haliyle 10. maddesinde, "İlgililer, haklarında idari davaya konu olabilecek bir işlem veya eylemin yapılması için idari makamlara başvurabilirler.

Altmış gün içinde bir cevap verilmezse istek reddedilmiş sayılır. İlgililer altmış günün bittiği tarihten itibaren dava açma süresi içinde, konusuna göre Danıştaya, idare ve vergi mahkemelerine dava açabilirler. Altmış günlük süre içinde idarece verilen cevap kesin değilse ilgili bu cevabı, isteminin reddi sayarak dava açabileceği gibi, kesin cevabı da bekleyebilir. Bu takdirde dava açma süresi işlemez. Ancak, bekleme süresi başvuru tarihinden itibaren altı ayı geçemez. Dava açılmaması veya davanın süreden reddi hallerinde, altmış günlük sürenin bitmesinden sonra yetkili idari makamlarca cevap verilirse, cevabın tebliğinden itibaren altmış gün içinde dava açabilirler." hükmüne yer verilmiştir.

İlgililerin, haklarında verilen yargı kararının uygulanması istemli dilekçelerinin kural olarak anılan madde kapsamında değerlendirilmesi gerektiği Danıştayın yerleşik içtihatlarındandır.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

İdare Mahkemesince, 5233 sayılı Yasanın yürürlük tarihinden önceki bir dönemde meydana gelen terör olayından kaynaklanan zararın, aynı Yasanın geçici maddelerinde yazılı sürelerden sonra tazmini istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Bununla birlikte, davacının olay nedeniyle uğradığı maddi ve manevi zararların genel hükümlere göre tazmini istemiyle açtığı dava sonucunda, Dairemizin bozma kararına uyan ... İdare Mahkemesince, "...yaşanan terör olayı nedeniyle davalı idarenin kusurlu veya kusursuz sorumluluğunu gerektirecek bir eyleminin bulunmadığı anlaşıldığından, davacının maddi ve manevi tazminat istemlerinin tümüyle reddi gerektiği, ancak dava konusu uyuşmazlıkta yalnızca 2577 sayılı Yasa çerçevesinde inceleme yapılması, 5233 sayılı Yasada belirtilen tazminat koşullarının irdelenmemesi nedeniyle, Zarar Tespit Komisyonunca

belirlenen meblağın davacıya ödenmesine engel bulunmadığı, dolayısıyla 5233 sayılı Yasa çerçevesinde ödenmesine karar verilip henüz tahsil edilmeyen tutarın davacı tarafından istenilebileceği" gerekçesiyle davanın reddine karar verildiği dikkate alındığında; davacının kararda yer alan "5233 sayılı Yasa uyarınca tahsil etmediği tutarı isteyebileceği" yolundaki gerekçeye istinaden davalı idareye başvurduğu, dolayısıyla anılan başvurunun yargı kararının uygulanması amacıyla 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 10. maddesi kapsamında olduğu anlaşıldığından, yargı kararının tebliği üzerine, henüz karar kesinleşmeden yapılan başvurunun süresinde bulunduğu sonucuna varılmıştır.

Buna göre, 5233 sayılı Kanun uyarınca ödeme yapma konusunda karar vermeye yetkili bulunması nedeniyle yukarıda anılan yargı kararını uygulamakla yükümlü mercinin Zarar Tespit Komisyonu olduğunda duraksama bulunmamaktadır. Bu itibarla, davacının başvurusunun 5233 sayılı Kanun'a göre yapılmış yeni bir başvuru olarak değerlendirilmesi sonucu kanuni süreden sonra yapıldığından bahisle başvuru hakkında Komisyonun karar verme yetkisinin bulunmadığı yolundaki dava konusu işlemde konu ve sebep unsurları yönüyle hukuka uyarlık görülmemiştir.

Ayrıca, davacının Komisyona hitaplı başvurusunun, komisyona havale edilmeksizin doğrudan Zarar Tespit Komisyonu Başkanı sıfatıyla Vali Yardımcısı tarafından reddedildiği görüldüğünden, dava konusu işlemde yetki unsuru yönüyle de hukuka uyarlık bulunmamıştır.

Öte yandan, her ne kadar davacı tarafından yapılan başvuru, mahkeme kararının uygulanması istemine yönelik olması nedeniyle süre yönünden genel hükümlere tâbi ise de; uygulanması istenilen yargı kararının gerekçesinde de belirtildiği üzere, Komisyonca başvurunun esasının 5233 sayılı Kanun hükümleri uyarınca incelenmesi gerektiği de açıktır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1. Davacının temyiz isteminin KABULÜNE,

2. Davanın reddine ilişkin ... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının BOZULMASINA,

3. Yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın anılan Mahkemeye gönderilmesine, 12/04/2023 tarihinde oy birliğiyle kesin olarak karar verildi.